

TORONTÁL

Ára
1
Din

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel. Bečkerek, Obiljtjeva (Zápolya) u. 1
Telefonszámok:
Szerkesztőség 231 Kiadóhivatal 21
Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre 300 D | Negyedévre 75 D
Félévre 150 D | Havonta 33 D
Hirdetések díjazásában szerinti
Megjelenik naponta délelőtt

A kormány teleplezi az ellenzék vezéreit.

Ellenakció Markovity dr. támadóit ellen

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, febr. 8.

A földműves-pártnak Markovity Lázár dr. volt igazságügyi miniszter ellen indított akcióival kapcsolatosan a kormány tagjai elhatározták, hogy energikusan megvédik volt miniszterücskük a támadások ellen s amennyiben tényleg kiderül, hogy Markovity dr. nem követett el szabálytalanságokat, a legteljesebb elégtételt fogják követelni. A kormány tagjai — hír szerint — még ennél is tovább mennek s teleplezik az ellenzék vezéreit, akiknek régebbi ténykedései erre — szerintük — elég anyagot szolgáltat. A miniszterek állítólag kijelentették, hogy erre nézve kézzelfogható bizonyítékaik vannak.

A magyar-jugoszláv tárgyalások igazi alapja.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Budapest, febr. 8.

Korányi pénzügyminiszter az SHS állammal való tárgyalásokról nyilatkozott ma az Új Nemzedéknek.

„A Jugoszláviával Párisban kötött megegyezés — mondotta Korányi — semmi összefüggésben sincs olyan tárgyalásokkal, amelyek a csehekkel és a románokkal folytatunk. A párisi megegyezés az 1918-ban megkötött fegyverszünet végrehajtása körül megmaradt függő kérdésekre vonatkozik. Jugoszlávia bizonyos mennyiségű vasutanyag kiszolgáltatását követeli, amely most azért aktuális, mert az SHS állam csak akkor járul hozzá a kölcsönhöz, ha mi ezeket teljesítjük. Miután ehhez a kormány hozzájárult, létrejött a megegyezés. Ez a megegyezés távol áll azonban minden gazdasági tárgyalástól.”

Zavargások Oroszországban a kommunista diktatura miatt.

A „Torontál” tudósítójának távirata
London, febr. 9.

A Reuter távirati ügynökség jelenté Moszkvából, hogy a charkovi területben komoly zavargások történtek ki. Polmarov népbiztos állítólag támogatja a felkelőket, akik szembeállnak a kommunista diktatúrával.

A Radics-párt delegátusai váratlanul Beogradba érkeztek.

Igazoltatni jöttek a parasztpárti mandátumokat. — Tárgyalások az ellenzékkel. — Meg akarják bizonyítani a kormányt.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —
Beograd, febr. 8.

A csütörtök este érkezett híradás azt jelentette, hogy a Radics-párt képviselői csak néhány nap múlva érkeznek Beogradba, mert utjukat technikai okokból kénytelenek voltak elhalasztani. Annál nagyobb meglepetést keltett, amikor péntek reggelre váratlanul Beogradba topantak, nem ugyan a horvát parasztpárt képviselői, hanem a horvát blokk delegátusai, akik elkészíteni jöttek a talajt, a pártnak a parlamentbe való bevonulására.

A horvát köztársasági párt küldöttei Maczek dr., a párt alelnöke és Krnyevity tükra a reggeli vonattal érkeztek Beogradba. A párt elnökének dr. Lorkaityjak szintén jelezték az érkezését, Lorkaity azonban másnemű elfoglaltsága miatt távolmaradt. A delegátusok még a délelőtti folyamán érintkezésbe léptek az ellenzék vezéreivel, akikkel órák hosszat elhúzódó tárgyalásokat folytattak. Még a délelőtti során el látogattak a klerikális és muzulmán képviselői klubba, ahol újabb megbeszéléseket tartottak. Koroseccal és Davidovitytal folytatott beható tárgyalások után Jovanovity Ljuba házelnököt keresték fel, akivel fél óra hosszat konferáltak.

Maczek dr. és Krnyevity képviselőket a szó-szoros értelmében meghozták az újságírók, akiknek kérdéseire érdekes fevilágosítást adtak a delegátusok. A horvát blokk küldöttei kijelentették, hogy a politikai helyzet iránt jöttek érdeklődni. Az ellenzékkel folytatott tárgyalások eredménye az, hogy a Radics-párt a blokk mellé fog állni s mindent megtesz, hogy az ellenzék programja megvalósuljon. A házelnöknel aziránt érdeklődtek — mondották — hogy nagyobb nehézségekbe ütközik-e a horvát köztársasági parasztpárti mandátumainak igazolása. Felhatalmazást kaptak ugyanis az ötven Radics-párti képviselőtől, hogy a mandátumokat igazoltassák s ezt a rögóta húzódó kérdést végre rendezzék. A házelnök érdeklődésükre kijelentette, hogy erre nézve nincsenek nehézségek. A Radics-párt komoly elhatározása az, hogy az ellenzék blokkot támogassa és elősegítse egy olyan kormány megalakítását, amely a szerbek és horvátok közötti megegyezés politikáját folytatja.

A horvát delegátusok végül kijelentették, remélik, hogy kölcsönös engedékenység alapján megvalósíthatják Marinkovity dr.-nak a széles körű önkormányzatról szóló törvénytervezetét.

Politikai körökben élénk érdeklődéssel kísérik a horvát delegátusok beogradi tárgyalásait. A radikális-párti képviselők nem sok sikert jósolnak a horvát köztársasági párt legújabb mozgalmának és remélik, hogy a kiküldötteknek nem sikerül majd egyezsége jutni az ellenzékkel.

Az új szovjetkormány.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Moszkva, febr. 8.

A szovjetnő központi bizottsága által újonnan megválasztott szovjetkormány a következő tagokból áll:

Rybov, a népbiztosok tanácsának elnöke.

Kamenev, Rybov helyettese és a munka és védelem tanácsának elnöke.

Csieserin, külügy.
Trockij, hadügy.
Krasszin, külkereskedelem.
Rudenlák, közlekedésügy.
Szmurnov, postaügy.
Kujbisov, inspekciósügy.
Schmidt, munkaügy.
Brdjanov, közlekedésügy.
Sokolnikov, pénzügy.
Dzsersinszky, a legfelső népgazdasági tanács elnöke.

Az erzsébetvárosi kör bombamerénylete örültséget szimulál.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Budapest, febr. 8.

A bombamerénylet ügyében tett vallomásokról úgy látszik értesülhetett Márffy, mert örültséget szimulál. Fűtől, táncol, vérbenforgó szemekkel ugrál. A rendőrtisztviselő kérdéseire mindenféle badar válaszokat ad a nacionalját illetőleg, hogy 2376-ban élünk, 1423 éve született, tehát pont 17 éves. Állandóan attól fél, hogy az egerek fel-falják. Viselkedése azonban csak addig ilyen zavaros, míg a rendőrségen van. Amint elvezetik, azonnal egészen józannal viselkedik.

Andrássy Gyula grófot le akarják mondani.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Budapest, febr. 8.

A budai harmadik választókerületi keresztény nemzeti földműves és polgári párt intézőbizottsága felszólította a kerület képviselőjét, gróf Andrássy Gyulát, hogy mondjon le mandátumáról.

A felszólításnak az az oka, hogy Andrássy kijelentette, nem foglalkozik a városi politikával, pedig a közeli községi választások ezt szándékosan tennék. Andrássy a felszólításra nem nyilatkozott, amiért is a párt március 2-ikára naggyűlést hív egybe, hogy a polgárság ott fejezze ki a kívánságát.

Klebsberg rágalalmazóit eltiltják.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Budapest, febr. 8.

A budapesti büntető törvényszék ma folytatta Klebsberg rágalalmazási perét az Ébredő Magyarok Egyesületének igazgatósági tagjai ellen. A bíróság a vád- és védebeszéd meghallgatása után Turesányi Egont és Lukacsévi Lajost rágalalmazásért három havi fogságra és százezer korona pénzbüntetésre, Mädi Gézát és Lörinc Antalt 14 napi fogságra és hatvan ezer korona pénzbüntetésre ítélte. Herkelyi Tibort felfüggesztették.

Helyreállt a diplomáciai viszony Oroszország és Törökország között.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Páris, febr. 8.

Konstantinápolyi jelentések szerint Törökország és Oroszország között a hivatalos diplomáciai összeköttetést helyreállították.

Az amerikai német zászlóaffér vége.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Washington, febr. 9.

A Reuter távirati ügynökség jelenté, hogy mivel a német nagykövetség vonatkozott Wilson elhunytakor a német zászlót felárbaora engedni, a tömeg a követség épületé elé kitzte az amerikai lobogót.

Az amerikaiak jószíve. Berlnből jelentik, hogy Allan tábornok, az amerikai segítőbizottság feje elhatározta, hogy március elsőjétől naponta egy millió német gyermeknek adnak ingyenes ebédet. Furesa jószívűség, amely előbb tönkretesz az apákat, hogy a gyermekeket aztán megvendégelhesse.

Összeírják a posta- és távirdivagyont.

A jóvátétel rendezésénél kell a kimutatás.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 9.

A novisadi posta- és távirdivagyongazgatóság átiratot intézett Torontál-Temesmegye alispánjához, amelyben részletes kimutatást kér a régebben a magyar posta- és távirdivagyoni minisztérium birtokába tartozó összes ingó és ingatlanokról. Az átirat szerint a kimutatásra a Magyarországgal való elszámolásnál, illetve a jóvátétel rendezésénél lesz szükség.

A kimutatásban megjelölendő, hogy milyen nagyságu és értékű épületek, posta- és távirdivállomások, felszerelések, vonalak, tartalékanyagok vannak a vármegye területén. Egyszóval pontos jegyzék készítenő arról, milyen ingó és ingatlanok felett rendelkezett a magyar posta- és távirdivagyoni minisztérium, olyan vagyonokat érve, amelyek a megye területén voltak és megmaradtak a szerb impérium átvételéig alkalmával.

A rendelkezés végrehajtására illetékes helyen megtették a szükséges intézkedéseket.

Új kutakat furat a város.

Kiadták a megbízatást egy meleneci vállalkozónak.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 9.

Beeskereken mindenkor nagy probléma volt a kutak jókarban tartása és számuk szaporítása. A város nincs abban a helyzetben, sőt egyelőre nem is lesz, hogy vízvezetékkel lássa el a lakóházakat s ily módon gondoskodjon a városnak vízzel való ellátásáról. Így tehát nem marad más hátra, minthogy kellő számú kutat furasson, amely bőven ellássa vízzel a város lakosságát. A háború alatt és után jóideig elhanyagolták a kutak tisztítását, több kutak eldugult a forrása, úgy hogy beszüntette a vízszolgáltatást.

A város jelenlegi vezetősége most azon van, hogy a kutak számát szaporítsa. A városi tanács, a városi mérnök javaslat alapján, beható tanulmányozás tárgyává tette a kérdést és elhatározta, hogy amint anyagi helyzete megengedi, gyors egymásutánban több kutat furat. Egyelőre két kutat készítenek, az egyiket a Tosa Jovanovity (Mészáros Lászlár) utcában, a másikat pedig a bakteorológiai állomás udvarán. Az új kutak furatása körüli munkálatokat rövidesen megkezdik, amint az időjárás megengedi. A megbízatást Teodorovity Milos meleneci vállalkozó kapta meg.

Rémhírek az agrárreform megszüntetéséről.

Az agrárreformminisztérium erőltetesen csejöl.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 9.

Érdekes tartalmu rendeletet kaptak a bányásági rendőrségek — így a beeskereki is — és a községi előjáróságok. A rendeletet az agrárreformminisztérium adta ki és a belügyminisztérium útján küldötte.

Viharos ülés a szkupstinában.

Folytatták a költségvetés vitáját.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 8.

A szkupstina pénteki ülésén Jovanovity házelnök ismertette Ninesity külügyminiszter előterjesztését, amely a saint-germaini békeszerződés azon pontjait tartalmazza, melyek a volt osztrak-magyar monarchiának, a régi Szerbia és Montenegro területén lévő diplomaciai épületekre vonatkoznak. A házelnök közölte, hogy az előterjesztést nyomatásban megjelentetik és annak elkészülte után szélesítják a képviselők között.

Napirend előtt a belügyminiszter válaszol Gyority (demokr.) régebbi interpellációjára. Az interpelláló képviselő — többek között — fejelemelte, hogy a paucsevoi járásban néhány rendőri hatóság szabálytalanságokat követett el. Majd arra tért át, hogy miért nem írják ki a községi választásokat.

Vuiesity Milorad belügyminiszter Gyority felszólalására azzal érvelt, hogy nem hoztak még törvényt a községi és kerületi választásokról.

Setyeroz bányásági demokrata képviselő erre nagy zajt ütött és állandó közbeküldésekkel zavarta a miniszter beszédét. A házelnök figyelemztetésére Setyeroz kijelentette, hogy kénytelen tiltakozni a

meg a rendőri és közigazgatási hatóságoknak. A körrendeletben úgy nyilatkozik a minisztérium, hogy lelkiismeretlen agitátorok azzal hittegetik a népet, különösen a falusi lakosságot, hogy az agrárreformtörvényt, amelyet már régóta ígérnek, sohasem hozzák meg és a földművelő nép sohasem éri meg, hogy az agrárreform áldásában részükhessen. A rémhírtérjesztők — mondja a leirat — ismeretlen még, hogy milyen célzattal terjesztik a minden alapot nélkülöző hírt, valószínű azonban, hogy ezáltal furcsa színben akarják feltüntetni a kormány ténykedését.

A rendelet felhatalmazta a beeskereki agrárreformhivatalt, hogy a legenergiusabban megcáfolja a valótlan hírt és felvilágosítsa a legszélesebb körben a lakosságot, hogy az agrárreformtörvény előkészületben van s azt még a szkupstina mostani összehívásában meghozni szándékozik a kormány. Együttal utasítja a rendőrségeket, hogy azok neveit, akik a tévhírekkel elárasztották a vidéket, terjesszék fel a minisztériumba.

Ami velünk még véletlenségből sem fog megtörténni.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 9.

Sokszor törtöm már a fejem a modern parlamentarizmus kialakulásán elmélkedve, hogy ugyan mi a csodának van az ugynevezett „szociálpolitikai” minisztérium. Mert hogy van külügyi, belügyi és főleg pénzügyminisztérium, azt bizony többször is érzem súlyosan a saját bőrömmön. De hogy szociálpoli-

miniszter válasza ellen, ha olyankat mond, ami nem tárja fel a valódi okokat.

Jovanovity házelnök: Nines joga, hogy cenzurálja a miniszter észrevételeit.

A vihar lecsillapultával áttértek a napirendre.

Radoszavjevity (dem.) képviselő hosszú beszédben a kormány pénzügyi politikáját támadta és kifogásolta az állami egységesség kezelését. Az az adópolitika — mondotta — amelyet a kormány folytat, csak a szegénysorsu lakosság kárára van. Hangsúlyozta, hogy a személyszállítás díjai oly magasak hogy a szegény falusi nép nem veheti igénybe a vasutat. Végül a boszniai állapotokat ismertette és egyebek között megemlítette, hogy az ipari vállalatok jórészt idegen kezekben vannak és esupán „egyesek” érdekeit szolgálják.

A boszniai radikálisok magukra vették a célzást, hevesen tiltakoztak az újabb vádaskodás ellen és erőlyes hangon bizonyítékokat követeltek.

Radoszavjevity után Bjelica (boszniai rad.) beszélt a budget érdekében, amivel a pénteki vita végét is ért.

tikai miért van, azt biztosan csak egy néhány kiválasztott ember tudja minden államban. Mert a hadirok-kantak, árvák, özvegyek ügyét a jó istenen kívül ugyan nem sokan bolygatják. Koldus, lelenc, leégett ember, hajléktalan család, éhező, munkanélküli, stb. stb. bőven van, mondhatni jóval több, mint amikor még nem voltak szociálpolitikai minisztériumok. Ugy látszik tehát, a szociálpolitikai intézmény csak azért van, hogy egy statisztikát csináló intézménnyel több legyen minden országban. De talán mégsem mindenütt. Most olvassuk az egyik csehszlovákiai lapban a következő hírt:

„Államsegély elaggott hírlapíróknak. Prágából jelenti tudósítónk: A népjóléti minisztérium harminc kiváló, 60 évnél idősebb írónak és újságírónak 3000-tól 12000 koronáig terjedő évi állami járadékot biztosított.”

No ez nálunk még viceből sem fog megtörténni, hogy valami elaggott újságíró, aki végeredményben egész életét a köz szolgálatában töltötte el, az állam segítsen. Még annyira se vittük, hogy évek óta tartó folyamodás és kérés után vasuti szabadjegyet adtak volna az újságíróknak. Ez pedig minden kulturált államban a legegyszerűbb elismerés, amelyet az állam a hírlapírókkal szemben tanusít. Még azt sem kérdezi, hogy az újságíró milyen pártállású. Elég, hogy éjjel-nappal áll a köz szolgálatában önzetlenül. Mi nyugodtan elagghatunk, itt nem vagyunk kitéve annak a veszélynek, hogy kormányférfiaink honorálják az önzetlen, becsületes hírlapírói munkát.

HIREK

— febr. 9.

Házasság. Napholz Böske és Huszár Aladár ma, szombaton d. u. 4 órakor házasságot kötnek a róm. kath. plébánia-templomban.

A Közművelődési Egyesület matinéja. A Magyar Közművelődési Egyesület vasárnapi matinéja 11 órakor kezdődik. Vajda Lajos főgimnáziumi tanár Eötvös és Madách címen tart érdekes előadást irodalmunk e két nagy alakjáról. Cinka Panna híres magyar nótáját játsza ezután a művészi interpretálás folytán híressé vált beeskereki művésztrío: Churilowné asszony zongorán, Láng Imre hegedűn és Uhlirs Károly gordonkán. Ezenkívül Hajdu Aranka Eötvösnek: Vár és Konyhó, Knoll Géza pedig: Eötvös Dalnok és Király című versét fogja elszavalni. Az egyesület tagjai díjtalanul léphetnek be a matinéra, nemtagok belépődíja öt dinár.

Az orosz dalegylet ma, szombat este és holnap, vasárnap délután tartja hangversenyét a vármegye-háza nagytermében. A hangverseny gazdag műsorán váltakozva szerepelnek ének-, zongoraszámok, hegedűszólók, triók, férfi és női énekkar karénekei, amelyeket a helybéli orosz dalárda és a beeskereki zenészek legjobbjai fognak előadni. A szombati hangverseny este nyolc órakor kezdődik. A nívós műsor hangverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Orvosi hír. Dr. Lederer Jenő orvosi rendelését Miletityeva (Temesvári) utca 24. sz. alatt, szemben a vasúti híddal megkezdte. Rendel. d. e. 8-10-ig, délután 3-5-ig.

A bányásági magyar-párt beeskereki szervezete folyó hó 10-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor a Club-kávéház nagytermében értekezletet tart, amelyre a helyi szervezet minden tagját ezton hívja meg a vezetőség.

A zsidó ifjuság folyó hó 12-én, kedden este fél kilenc órai kezdettel a Cheva-házban kulturstélyt tart. Ez alkalommal Wollák Gyula keresk. isk. tanár a zsidó kolonizációról tart érdekes előadást. Hacker Irén énekszámokat ad elő. Steiner Dezső, Ripka Imre, Ripka Kamilló, Blazsej József, Einstein Oszkár, Kerpner Károly, Stein István és Stefkovity Kálmán zeneszámokat interpretálnak. Belépődíj nincs. Vendégeket szívesen látnak.

A közművelődési egyesület első liceális előadása. A Bányásági Magyar Közművelődési Egyesület a régi szokásnak hódolva, ismét feleleveníti a liceális előadásokat, amelyeknek továbbképző jellegük van. Az előadásokat a holnapi vasárnaptól kezdődőleg minden vasárnap délután négy órakor, tehát olyan időben tartják meg, amikor mindenki nek módjában van azok látogatása. Az első liceális előadás holnap, vasárnap délután négy órakor lesz a Kaszinó kistermében, az ugynevezett étteremben. A megnyitóbeszédet Kovács István apátplébános mondja el, majd Burget József ny. főgimn. tanár a földrengésről és a tűzhányókról beszél. A szabadliceum látogatása teljesen díjmentes, semmiféle belépődíj nincsen.

Köszömlén a r. kath. hitközségi adójavaslatok. A r. kath. hitközség-nél most fejezték be az adókivetési munkálatokat. Az adójavaslatok a hitközség titkári irodájában közszemlére vannak kitéve és ott mindenki által megtekinthetők. Az adójavaslatok ellen 15 napon belül mindenki fellebbezéssel élhet, a fellebbezések ugyanezen a hitközség titkáriánál adandók be.

Furcsa elégtétel. Szuity Zsiva botosi földmivest tegnap este megtámadták Kovacsik Szava és Prodanov Novica botosi földmives és alaposan helybenhagyták. A verekedés oka régi harag, amely tegnap, még nem tudni melyik félnek az iniciatívájára, ily vehemens formában nyert kielégülést. A esendőség megindította az eljárást a verekedők ellen.

A demokrata-párt becskeréki szervezetének közgyűlése. A demokrata-párt becskeréki szervezete vasárnap délután három órakor tartja rendezési közgyűlését a Vojvodina (Rózsza) kávéház éttermében. A közgyűlés napirendje a következő: 1. A közgyűlés megnyitása és ad hoc elnök választása. 2. Beszámoló a két frakció kibékítéséért folytatott tárgyalásokról. 3. A szervezet múlt évi munkásságáról szóló jelentés. 4. Egységes pártvezetőség választása. 5. Esetleges indítványok.

Kiütéses tifusz Budapesten. Budapestről jelentik, hogy a városhan váratlanul kiütéses tifusz ütötte föl a fejét. A járványt Bieskeről hurcolták be cigányzenészek a fővárosba. A tifuzos betegek száma ma harminnyolc, akik közül kettő meghalt a járványkórházban.

Az újságiróbalon választják meg a farsang királynőjét, akit erre a célra készített koronával fognak a balon megkoronázni és felavatni a farsang királynőjének, kinek végig az év minden multságán királynői jogai lesznek. Hogy ki lesz a farsang királynője, azt maga a közönség fogja eldönteni szavazatával. Aki a legtöbb szavazatot kapja, az nyeri el a farsang királynőjének koronáját, amely megkülönböztetett jogokat biztosít bájos viselőjének erre az évre.

Halálozás. Steiner Ferenc budapesti lakos, egy zagreb-budapesti cég utazója Becskeréken tüdőgyulladás következtében meghalt. Temetése vasárnap délután lesz.

A „Slavija” Sportegylet álarcos bálja ma este lesz megtartva a Club-kávéházban. Az agilis rendezőség mindent elkövet a multság sikere érdekében és minden jel arra mutat, hogy az idei farsangi multság az eddigi sikereket messze felülmúlja. Belépődíj személyenként 15 dinár.

A veliki becskeréki háztulajdonosok egyesülete ezúton értesíti tagjait, hogy a Háztulajdonosok Országos Egyesülete Beograd, egyesületünket tagjával, illetve fiókjával felvette, amiről egyesületünket folyó évi január hó 22-én 1877. sz. a. kelt átiratával értesítette.

Egyesületünk hivatalos helyisége a „Club”-kávéházban van. Értekezleteiket minden hét csütörtöki este fél nyolc órai kezdettel tartjuk, amikor tagjainknak igen szívesen szolgálunk mindenféle felvilágosítással és utbaigazítással. Tagjaink panaszait meghallgatjuk és sérelmeik orvoslása tekintetében az ille-

tékes hatóságnál fölünk telhetőleg mindent elkövetünk.

Az adók kifizetésének igazolását — lakásügyi perekben a törvényről eltérőleg — eddig csak a háztulajdonosoktól követelték. Miután azonban a törvénynek erre vonatkozó szakasza az adók kifizetésének igazolására a lakót éppen úgy kötelezi mint a háztulajdonost, tehát a háztulajdonosok egyesületei országos és közérdeket is szolgálnak akkor, amidőn arra törekednek, hogy a lakók, — ha lakhatási igényüket az illető lakrésze elveszíteni nem akarják — minden néven nevezendő adójukat a legutolsó három hónapra is fizessék ki, aminek igazolására joga van a háztulajdonosnak lakóját minden három hónapban felszólítani. Érdeke, sőt kötelessége minden háztulajdonosnak, hogy egyesületünkbe belépjen, ahol még bővebb felvilágosítást kaphat érdekei megővéására. Hivatalos helyiségünkben tagjainknak két hivatalos lap áll rendelkezésre. Háztulajdonosok! Tömörüljétek, lépjétek be egyesületünkbe a közös érdekek hatóságabb megvédése végett!

* Dr. Faragó György, prof. Klemperer (Berlin) volt assistense, az Erzsébet királyné tüdőbeteg szanatórium volt orvosa, rendelését néhai Steiner dr. rendelőjében, Svetosavska u. 14. szám alatt megkezdi. Rendel. 9—10-ig, 3—fél 4-ig. Nemi betegeknek fél 4—5-ig. Telefonszám 183.

Köröznek egy vakmerő tolvajt. Tegnap körözölevelet kaptak a bányászati esendőségek és rendőri hatóságok a valjeveki (szerbiai) kerület főszolgabírói hivatalától. A körözölevél szerint Kiszeljavit V. Viktor orosz menekült e hó harmadikán meglopta Vasziljevity Dragutin lakócai vendéglőst. Kiszeljavit negyedik napja volt szolgálatban munkaadójánál, amikor a kérdéses este 7 és 8 óra között feltörte a pénztári fiókot, kiemelt belőle egy revolvert és nagyobb összegű készpénzt, csekket és értékpapírokat és a zsákmánnyal ellélt.

* Értesítés. Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a Vojvodina (Rózsza) kávéházban működő Beer-féle zenekarból kiléptem és a mai naptól a Kovács-cukrászdában tartok önálló hangversenyt. Midőn erről van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, egyben kérem, hogy az irányomban fantasztott szíves pártfogásukkal továbbra is támogatni szíveskedjenek. Számos látogatást kér: **Waghalter J.,** zongoraművész.

* Átutalásokat és csekkkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Becskerék, Koronaszálló épület.** Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

* Az nem igaz, hogy nem lehet állást kapni! Hozassa meg Osijekről a „Fortuna” pályázati közlönyt. Minden száma — az ország minden részéből, — körülbelül 300 különféle betöltendő férfi és női állásra vonatkozólag közöl hirdetményeket, szerb, horvát, német és magyar nyelven. Ára 10 dinár. Egy óra 35 dinár, negyedévre 100 dinár.

Drótnélküli táviró a Vatikánban. Rómából jelentik: Lapjelentések szerint a pápa megengedte a drótnélküli telefonállomások felállítását a Vatikánban, hogy az egész világ számára misét mondhasson és áldást oszthasson.

Magyar lányok legújabb száma megérkezett és kapható az Orient főutcai üzletében. Ára 4 dinár.

* Ami Önnek kell, az a valódi Elsa-fluid! Ez az igazi háziszér, mely megszünteti fájdalmait! Próbaküldemény 27 dinár. Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica Donja, Central 202. sz. (Horvátország.)

Az Auto legújabb száma gazdag tartalommal megjelent és kapható az Orient-nél. Ára 18 dinár.

* Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Becskerék. — Telefon-szám 329.

Nyilvántartják a külföldi illetőségű munkásokat.

Új evidenciát fektetnek fel a hatóságok.

— A „Toronto” tudósítójától. —
Becskerék, febr. 9.

A munkafelügyelőség központja köriratot intézett az összes bányászati hatóságokhoz, amelyben közli, hogy a legutóbbi napokban olyan hírek kerültek forgalomba, hogy az SHS állam területén sok olyan külföldi illetőségű munkást is foglalkoztatnak, akinek nincsen beutazási és itt-tartózkodási engedélye. A szociálpolitikai minisztérium ugyanis, mint ismeretes, egy régebből kelt rendeletében szigorúan előírja, hogy a belső gyárak csak úgy alkalmazhatnak külföldi honosságú munkásokat, ha a beutazásukra előzetesen engedélyt kértek és kaptak s ha kézhez vették az itt-tartózkodást megengedő minisztériumi végzést. A körirat szerint egyesek talán nem respektálták az előírt hivatalos formát és a szociálpolitikai minisztérium rendelkezésének negligálásával, más úton hozták be az üzemiükben szükséges szakmunkásokat, akik azóta is engedély nélkül tartózkodnak az SHS állam területén.

Azon okból, hogy az elterjedt hírek ellenkezőjéről bizonyosodhasson meg a munkafelügyelőség központja, vagy az esetleges szabálytalanságoknak nyomára jusson s azokat megszüntethesse, elrendelte, hogy a közigazgatási hatóságok idézzék meg a gyártelepek tulajdonosait és vegyenek fel pontos jegyzéket a külföldi illetőségű szakmunkásokról, egyúttal pedig kérdezzék meg az illetőket, milyen eljárás alapján kapták meg az engedélyt, hogy üzemiükben más államok polgárait is foglalkoztassák. Az — esetleg engedély nélkül itt-tartózkodó munkásokról — mondja az utasítás — készítsenek külön névsort s azt terjesszék fel az elbírálásra illetékes felsőbb hatóságnak.

Különleges tavaszi kalapjaim megérkeztek!

Estélyi szövetrohák, bluzok, jumperek nagy választékban! — Kalapvasalást, alakítást jutányos árban vállal! 77
Aszlányi Julia kalap- és nődivatterme, V. Becskerék, Nemanjina (Jenő herceg) u. 7. Tunner-féle ház

Románia határainak problémája.

Vaida-Voevod Sándor szenzációs előadása Bukarestben.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Bukarest, febr. 9.

Vaida-Voevod Sándor, a román nemzeti párt vezére vasárnap délelőtt feltűnő érdekességű előadást tartott a Fundatia Carolban, amelyben Nagy-Románia határainak lehetetlen és az országnak semmiféle biztonságát sem nyújtó határviszonyait fejtegette. Vaida-Voevod nagyérdekességű előadásának gondolatmenetét — éppen érdekes voltánál fogva — itt adjuk:

— Az ország határai — mondta — védőpajzsok a külső támadás ellen, s részben támadó, részben védelmi jellegűek. A tizenharmadik század végétől a népek életét a nemzeti szellem uralja. A civilizált népek az idők folyamán arról győződtek meg, hogy nemzeti problémáikat minden körülmények között meg kell oldaniok. A világháború — végeredményben — nem volt egyéb, mint a soknemzetiségű országokban széttagolt nemzetek egységesítése.

Minden országnak olyan határai vannak, melyet megérdemel. A határ általánosságban akkor jó, ha természeti korlátok alkotják: hegyek, folyók, tenger, sötébbi. Emellett azonban, amellet, hogy megvéd a esempések és külső katonai támadások ellen, biztosítania kell a határokon belül élő nép anyagi szükségleteit is. Románia jó határai ezidőszert: a Dnyeszter, a lengyel határ, a Fekete-tenger, a bulgár és a szerb határ a Dunával. A határ többi része határozottan rossz: rossz Csehszlovákia felé, mert elszakasztja Romániát a nyugat felé a legszébb román községek, kettőbe vágja a vasuti vonalat s így elvágja Máramarost az anyaországtól.

Magyarország felé sem nyújt semmiféle biztonságot a határ, csak arra jó, hogy a esempészet azon keresztül paradicsomi életet éljen, de arra is jó, hogy tápot nyújtson mindenféle irredenta mozgalomnak.

A bányászati határ nyílt, vérző sebe Romániának, mert elszakítja egymástól ugyanegy nemzet fiait, minek folytán százezernél több román idegen uralom alá került.

A rossz határok hátrányai ellen szövetségek kötésével védekezni nem lehet, mert a védelmet csak a határmenti lakosság erkölcsi és anyagi istápolása védheti meg. Ennek a konszolidációnak a programja a következő: először román telepességekkel kell a határvidéket megtölteni, másodsor a városokat Amerikából visszatért oltniai, bányászati és macedóniai románokkal kell feltölteni, harmadszor a határmenti földmivészek fiait kereskedelemre és iparra kell nevelni, negyedsor pedig a közönséget kell modernizálni, hogy jellemes és munkás embereket képezhessenek ki.

— Minden nemzetnek — fejezte be előadását Vaida-Voevod — olyan sors jut osztályrészül, amilyet egyénisége juttat neki: rabszolgatermesztő, degenerált és hanyag népnek még a legerősebb határ sem képes ekszisztenciát biztosítani. Bátor és derék népnek azonban minden határ jó és megfelelő.

A velikibecskereki róm. kath. hitközség 1923. évi zárszámadása.

BEVÉTEL.

I. HITKÖZSÉGI PÉNZTÁR.

KIADÁS.

		Dinár		Dinár				Dinár		Dinár	
1	Hitközségi adó 1923			199864	27	1	Templom, paplak, hitközségi épület tatarozása:				
2	Karnagy előlegtorlesztése			750			Petry és Lukacs vállalkozók	106164			
3	Villanymegtérítés a magániskolától			500			Bukovác Pál festési munkája	11000		122164	
4	Kölcsonszámla:						Knáb Adám tiszteletdíja	5000			
	templompénztártól	11808	52			2	Adókezelési jutalék a városnak			9936	12
	„Missio”-alaptól	4000				3	Lelkészek járandósága:				
	temetőpénztártól	15586	50				plébános illetménye	18000			
	temetőbővítési alaptól	14000		45395	02		hitoktató illetménye	9750			
5	Takarékpénztári kivételek			106000			két káplán illetménye	7000			
6	1922. évi maradvány			6	92		ellátása	19250		54000	
						4	Karnagy illetménye			12014	56
						5	Titkár illetménye			12700	
						6	Plébános és karnagy tűzifaátalánya			12080	
						7	Hitközségi épület:				
							kéményseprés	321			
							szeméthordás	180			
							gyepmester	1070			
							lakatosmunka	1316			
							redőnyök	829	50		
							tisztogatás	333	75	4050	46
						8	Hitközségi iroda:				
							fűtés	2215			
							világítás	756	50		
							javágatás	390			
							irodai felszerelés	785		4145	50
						9	Különféle:				
							munkásbiztosító	752	53		
							hirdetési díjak	175	25		
							templomzene	1770			
							Daun számlája	331	50		
							egyéb	744	88	3774	16
						10	Kölcsonszámla:				
							temetőpénztárnak	7804			
							„Missio”-alaprak	4000		11804	
						11	Takarékpénztári betételek			105000	
						12	1923. évi maradvány			866	42
										852516	21

BEVÉTEL.

II. TEMPLOM-PÉNZTÁR.

KIADÁS.

		Dinár		Dinár				Dinár		Dinár	
1	1922. évi egyenleg maradvány			9426	19	1	Átalányok:				
2	Perselyek és Lourdes			32998			alapítványi mise és miseborátalány			1924	41
3	Temetések és misék			2139		2	Perselyek és Lourdes:				
4	Temetőkápolna használat			300			radnai templom javára	1539			
5	Különféle:						„Pius”-alap javára	229	50	1768	50
	esküvő (Szenessy)	25				3	Templomszolga illetménye és Bagoly Pál kegy-				
	„Pinceregylet” adomány	100		125			díja			6600	
						4	Orgonafújtató			1700	
						5	Ministránsok			560	
						6	Ruhamosás			2700	
						7	Templomzene			2180	
						8	Különféle:				
							villanyvilágítás	2585	10		
							plébánia hivatal	1105	75		
							husvéti gyertya	600			
							templomablak bevágatás	410			
							kéményseprés	195			
							„Eucharistia”	354			
							biztosítási illetékek	403	66		
							ruhatisztítás	120			
							szövetért	225			
							különféle templomi szükségletek	1768	05	7773	66
						9	Kölcson a hitközségi pénztárnak			11808	52
						10	Folyó évi egyenleg			8023	20
										44988	19

BEVÉTEL.

III. TEMETŐ-PÉNZTÁR.

KIADÁS.

		Dinár		Dinár				Dinár		Dinár	
1	1922. évi maradvány			55	55	1	Temetőtisztántartás			5092	
2	Kölcson a hitközségi pénztárból			500		2	Hitközségi pénztárnak			15586	50
3	Kamatok			850	88	3	A kálvária tatarozása			19385	75
4	Perselyek			429	50	4	475-499 sírboltok építése			8555	
5	Eladott sírboltokért			55000		5	Különféle:				
							temetőőr háza	989	50		
							temető és kápolna	2195	75	3185	25
						6	1923. évi maradvány			5031	43
										56885	98

Dr. Várady Imre, elnök.

Dr. Kovács István, apátplébános.

Krumenacker István, titkár.

Felülvizsgáltuk és helyesnek találtuk. — Veliki Becskerek, 1924. évi január hó 31-én.

A FELÜLVIZSGÁLÓ-BIZOTTSÁG:

Aimágy Elek.

Filo Robert.

Loch Jakab.

Szent Antal perselynél befolyt — Dinár 7418 25

Szent József — Dinár 1636 50

Összesen Dinár 9104 75

mely összeg az árvaházi pénztárnak beszolgáltatót.

A Dr. KLEITS-féle
Poliklinika- és vizgyógyintézetben
alkalmazást nyer
egy fürdőmester (masször) és két fürdő-
apólozó, továbbá ugyanott egy borbély-
és fodrász állás is betöltendő.
Ajánlközök személyesen jelentkezze-
nek. 218

Akar Ön olcsó villanyfelszerelési cikkeket?
Itt a cím:
M. Rezsó és Társa műszaki
iroda és kereskedés
Veliki Beeskerek, Szkerlityeva 2.
Legjobb beszerzési forrás nagyban és kicsiny-
ben. Vállal szakmabeli minden munkát, dína-
mók, motorok, akkumulátorok felszerelését.
Mód rni! Olcsó! Garantált!

Bélyeggyűjtők
részére legolcsóbb beszerzési forrás
Szociál. Philatelia bélyegkereskedése
Subotica, főposta mellett
Nagy választék régi, valamint újdon-
sásokban. — Albumok, katalógusok
állandóan raktáron — Bélyegválasz-
tásokat gyűjtőknek küldök. — Vétel,
csere, eladás 173

Valódi szegedi paprika
kapható 5, 10, 20 és 50 kg-os
plombirozott zsákokban 75
Vesica Emilől Subotican, Stosova u. 3.
Állandóan nagy mennyiség raktáron.

A város központjában fekvő jó-
forgalmu
vendéglő
teljes berendezéssel és kifőzéssel
együtt, eszládi okok miatt azonnal
eladó
Bővebb felvilágosítással szolgál
és hring György vendéglős
(Nicky utca) 210

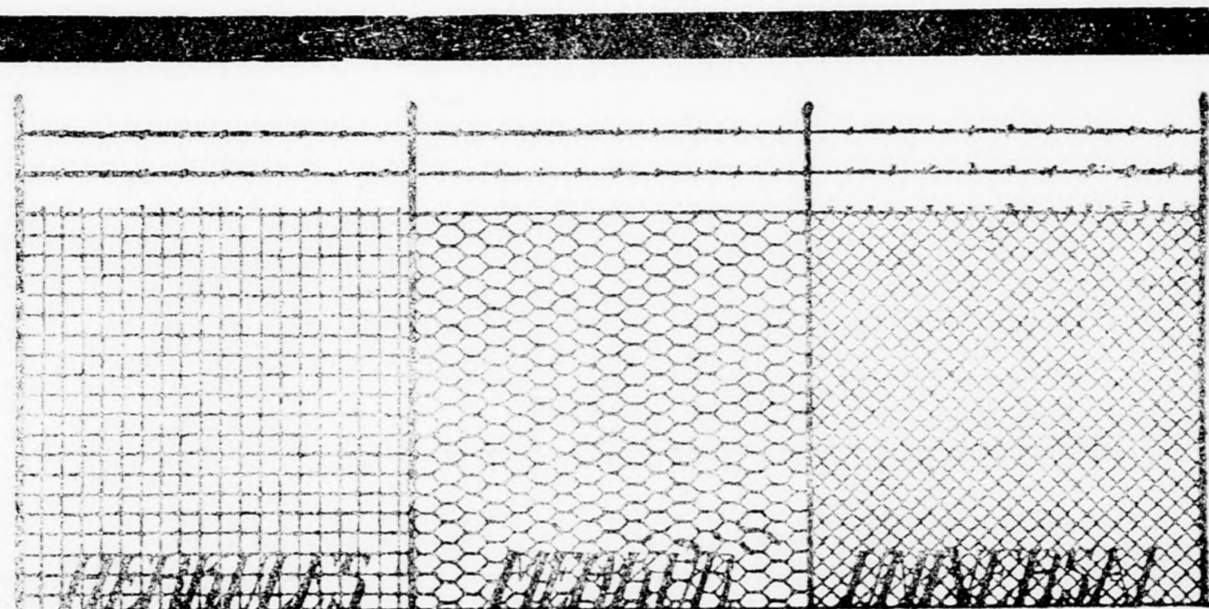
Eladó egy drb 1-es és egy drb 3-as számú
Wertheim-szekrény.
Azonkívül nagyobb mennyiségű hasz-
nálát gabonás-, lisztes- és bomlalt-zsákok
igen jutányos áron — Bővebbet
Udicsky Lázárnál Vojvoda Bojovitya u. 30
(Wehner-szalámigyár mellett) 203

Prima libazsirt
172 franko Vel. Beeskerek 60
dinárért kg onként min-
den mennyiségben szállít
Kantiz és Leipniker V. Beeskerek.

Új vállalat
Veliki Beeskereken Pasityeva (To-
maszváci) utca 8. sz. a. új vállalat
létesült, mely katona- és utlevél-
ügyekben, majd ingatlanok és
egyéb kereskedelmi cikkek adás-
vétele közvetítésével foglalkozik.
Ezen vállalat vezetői: Katusity
Vilimir nyug. és tart. őrnagy,
volt segédtitkár a helybeli katona-
parancsnokságnál (vojni okrug) és
Ivanovity Sztojan nyug. százados

Vendéglősök figyelmébe!
Az „Első Vršaci Bor- és Pálinka nagykereskedés“
Mileticeva (Temesvári) utca 9 (a Deutsch féle házban) ajánlja elsőrendű, saját-
termésű, kitűnő zamatu 1923-as ő- és új fehér és vörös borait. Azonkívül saját
égetésű törköypálinkáját, szilviorium, pelinkevác, rum és mindenféle speciális liköröket.
Eladás nagyban és kicsinyben! 197 Eladás nagyban és kicsinyben!

Veliki-Bečkereki Malomépiítő R.-T.
(A. D. za Podizanje Minova)
Telefon 264. Alapított 1921. Telegramm: „MÜHLENBAU“
Elvállalunk új malomépiítéseket és átalakításokat legjob-
ban bevált rendszerünk alapján.
Gyártunk mindennemű malmi gépeket, azok részeit és minden szük-
séges berendezési tárgyakat, legrovidebb szállítási határidőre és legked-
vezőbb feltételek mellett. Hengercsiszolás és rovatkölés.
Állandóan raktáron mindennemű gépek, hengerszé-
kek és Meteor-malomkövek.
Fennállásunk óta berendeztünk 20-nál több belföldi kereskedelmi és vámmalmozot,
(napi fél vagonról 12 vagonig terjedő teljesítőképességgel), mely munkáink a
legszebb eredményeket igazolják. Kivánságára árjegyzékkel, referenciákkal,
tervezetekkel és mérnöki kiküldetéssel szolgálunk. 2400

Legolcsóbb, legtartósabb
és legszebb kerítés a **drótkerítés**
Mindenféle drótkerítés 85
Kramer Testvérek Novi Sad
dróttáru- és vasszerkezeti gyárában
szerezhető be legolcsóbban.

Készítünk drótfonatokat, drótszöveteket, tüskésdrótot,
diszes ajtókat, kapukat, vaskerítést, vasrácsokat stb.
Gyárunk e szakban belföldön a legrégebb és legnagyobb.
Legolcsóbb beszerzési forrás.

Nagy kupoló olvasztóm
üzemben van!
Gyártok minden mennyiségű és súlyú
vas- és fémöntvényeket elsőrangú ki-
vételben Vállalom azok megmunkálását.
Kazánkovács munkák, új tűzszekré-
nyek, csőfalak készítését és foltzása-
kat vállalok. Autogénhegesztés és
vágás. Nikkelezés és galvanizálás.
Saját modell asztalos-műhely.
Krausz Gyula
Telefon 329. vas- és fémöntvényei Veliki Bees-
kerek, Gundulityeva utca 7. szám. Telefon 329.

Eladó
a Car Dusanova u. 838/a. számú
(a piac központjában)
ház mely üzlethelyiségnek
igen alkalmas. Információkat ad:
Wegling Géza Veliki Beeskerek,
Bajza utca 20. sz. 217

Subotican a fotéren
**két szoba és kis szo-
bából álló helyiség**
komplett berendezéssel, mely al-
kalmas orvosi rendelőnek, férfi-
vagy női divatszalonnak, garzon-
lakásnak, azonnalra vagy későbbre
átadó. 201
Publik Reklám Subotica
Strossmajerova ul. 8.

Női vevők
40 év körüli hajadont vagy gyermek-
telen középkorú özvegyet, ki évi
80—100 000 dinárt jövedelmező üzle-
temhez 50—100 000 dinárral társulna.
Csak feltétlen tisztességes komoly nők
ajánlatát kérem. — Csapán teljes című
levelekre válaszolok, melyet a kiadó-
hivatal „Társulás“ e men továbbit 214

**Üveg-, porcellán- és lámpa-
arukban, valamint képeretek-
és tükrökben nagy választék!**
Vendéglői felszerelések, üvegszervizek és
konyhaberendezések a legolcsóbban
beszereshetők.
Drobot Bogdan
Üveg-, porcellán- és lámpaárnyékokban
Veliki Beeskerek, Zsitni trg (Buza-tér),
a városi mérleggel szemben.
Mindenféle tükrőjavítást olcsón és
pontosan eszközölök.

**Zsákok jutából,
lenből és kenderből**
Szalmazsákok, viszontelárusítóknak
gyári árbán. Lisztes-, 50- szilva-
komlószsákok. Jutahessianok minden
minőségben. Használt zsákok.
Kocsi- és vagontakaró
ponyvák
minden méret-
ben rendelésre
azonnal elké-
szítenek.
Zsinegek
minden vastagságban
és minőségben. Kötél-
áruk és hátszál cik-
kek — Takarók leg-
jutányosabban
beszereshetők: 69

Avram Schiff
zsák-, zsineg- és ponyvanagykereskedő,
zsák- és ponyvaköcsönzónél Központ
Novi Sad, Futoski put 4 Telefon: 408
Sürgönyeim „Jutesif“. Fiók: Beograd
Kraljevića Marka 7. Telefon: 29—25
Sürgönyeim „Kapania“. Fiókok
Zagreb, Wien, Budapest — Kérjen
áránlatot!

Középkorú házvezetőnői
keresek háromtagu polgári családhoz
mihamarábbi belépésre, ki jól főz
és mosáson kívül az összes házimunkát
vállalja. — Ajánlatokat „Jé bánásmód“
címen a kiadóhivatal továbbit 215

Lapkihordót 17
felvesz a „Torontál“ kiadóhivatala.